

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

ELI...
 helyes: Negyedére . . . . . 8 korona.
 egész évre 12
 fél évre: Negyedére 5
 egész évre 10

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyeszedik ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

Könyvelmü játék.

— febr. 13.

Az ellenzék elérte eddig titkolt szándékát: a képviselőház egy órával meghosszabbította üléséi tartamát. Az ellenzéknek tehát köszönettel kell fogadnia Széll Kálmántól azt az előzékenységet, hogy ime alkalmat nyert, bővebben fejtegetve előadni mindazt a panaszát, melyet a katonai javaslat ellen szíven hord, amelynek sokkal fontosabbnak s döntőbbnek kellene lenni, mint azok voltak, melyeket eddig előadni jónak talált.

A képviselőháznak immár tehát egy órával tovább lesz alkalma hallani azokat a mélyesleges bölcsességeket, melyeket az ellenzék eldek-lamál. Ennek az egyszerű számítás szabályai szerint természetesen az ügyek gyorsabb elintézését kell magat után vonni, nem pedig elnyújtását.

Ez pedig, tekintve az ország érdekeit, melyeket immár mind bizonyos határidő alatt el kell intézni, a legnagyobb fontossággal bír. Az egész közvéleménynek azt a váromást kell tehát ápolnia, hogy az ellenzék meg fogja szívlelni ezeket

a nagy érdekeket és alaposan elhárítja azt, ami eddig mint obstrukció tette magát észrevehetővé, vagy legalább annak a látszatát idézte elő. Nem akarjuk feltenni, hogy az ellenzéknek ezután sem lesz jobb mondani valója a véderő erősítését célzó kormányjavaslatokról, mint amit eddig mondott. Mert különben mindenütt annak a fájdalmas meggyőződésnek kellene magát keresz-tültörnie, hogy ez az ellenzék nemcsak a politikai megértés nélkül szükkölködik, hanem könnyű szívvvel azon van, hogy a monarchia állását, az állam fegyveres hatalmát kinos és veszélyes bizonytalanságnak dobja oda.

Ilyen dolgokkal azonban nem szabad könnyelmű tréfát űzni, az ilyen dolgok sokkal drágábbak, hogy sem a pártiuság kielégítésére szolgálhatnának.

Ezért azoknál a hazafias kvalitásoknál fogva, melyeket az ellenzék magának tulajdonít, bizton el kell várni, hogy hamar vége lesz a vitának a katonai javaslat felett, miután ugyanis csak ideiglenes, bár sürgős rendezését célozza a véd-állománynak.

Az ország maga el akarja intézni katonai kötelelességeit, hogy aztán leggyorsabban hozzáfoghasson azokhoz az ügyekhez, melyek lehetővé teszik az ország anyagi érdekeinek, az államháztartásnak gazdasági rendezését és megteremtik az előfeltételeket, hogy nemzetközi kereskedelmi viszonyaink szervezése által gazdasági erőink új életet nyerjenek.

Ha az ellenzék csakugyan az aminek magát kiadja, ezt lehetőleg elő kell segítenie, de semmiesetre sem szabad késleltetnie, vagy éppen megakadályoznia.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, febr. 12.

A tegnap megkezdett technikai obstrukció ma egyelőre legalább véget ért. A Beöthy indítványára szavaztak névszerint az ülés elején és miután a függetlenségi párt csekély számban volt jelen, a szabadelvűpárt pedig nagy erővel vonult fel, tehát nagy többséggel vetették el az indítványt.

Azután Hellebronth Géza Ugron-

Az aranyasztal.

Részlet a Csokonai körben felolvasott Milótoszi aranyasztal című költői elbeszélésből

Írta: Jánosi Zoltán.

Jönnék — mennek napok, hetek,
 Visszatérnek a követek,
 A piacra mennek s itten
 Elmondják: mit szólt az isten.
 „Arany asztal azé légyen,
 Ki első a bölcseségben.
 No te, halász, kifoghattad:
 Elsülyedt a föld alattad.
 És te, Melas, megvehetted:
 Béborult az ég feletted,
 Bölcseségben jártok hátul:
 Elestetek a csodátul.

„Kinek adjuk, vajjon kinek?“
 Bölcs Thalesnek, vagy senkinek.
 Ó Milótosz nagy szülötte.
 Bölcseségben ő fölötte

Senki sem áll. Tudós hira
 Súlyomszárnyon száll messzire.
 Mellette szól a tömérdek
 Tudás, meg a helyi érdek:
 Bár benne is van egy hőbort,
 Dicsér vizet és nem ó bort.
 Mily gyalázat a kehelyre!
 No de azzal üti helyre:
 Vizről beszél össze-vissza,
 Hanem azért a bort iszsza.

És eljut az aranyasztal
 A tudóshoz, kit magasztal
 A hir szája, Thales épen
 Elmerült a bölcseségben,
 Midőn hozzá bezörgetnek,
 Ajtót nyit a követeknek
 Nagysokára. Majd megértve,
 Hogy minő szerencse érte,
 Így beszél a követségnek:
 „Förésze a bölcseségnek,
 A halandó szerény legyen.
 Barátaim az nem megyen,

Hogy magamat véljem épen
 Elsőnek a bölcseségben.
 Vigyétek az asztalt máshoz,
 Vigyétek — a bölcs Biáshoz!“
 És a választ meg se várja,
 Ajtaját megint bezárja.
 Biásnak sem kell az asztal,
 Pithakushoz küldi azzal
 A Milótosz követségét
 S itt sem éri az ut — végét.
 Pithakusnak sem kell a kincs,
 Mert igaz bölcs, kiben gőg nincs,
 Az aranyat sem kívánja,
 A negyedik bölcsnek szánja.

Igy vándorolt egyre tova
 Tenger kincse, fényes esoda.
 Került Solon bölcs kezébe
 S utját itt sem végezte be.
 Solon a bölcs így beszéle:
 „Nem tehetek másat véle,
 Három fényes aranylába
 Való Delfi templomába,

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.

párti folytatta az obstukciószonoki téren. Erősen tagadta, hogy obstruálna, de egy órákor még szünetet kért és ezután beszédét néhány híve részvétele mellett folytatta.

A karzat, mint most mindennap zsufozásig megtelt ismét és a hölgyek körül képviselők teljesítve a cicerone tisztét, mutattak ujjal házuk politikai nagyságára, kik között ma az elsők között van Gabányi Miklós a volt diósadi jegyző, a ki a nagyság átkait elszánt buzgalommal viseli és a gyermekversikét így variálja: „Minden napra egy vicecske, mindennapra sok versike” Mert a közbeszólásai is rimekben végződnek.

Interpelláció van mindennap. Ma is volt kettő, holnap is lesz. Így akarják a három órás üléseket megkönnyíteni az obstruáló kurucok.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Tallián Béla. A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán min. elnök, Fejérváry Géza báró, Cseh Ervin, Plósz Sándor.

Elnök fel 11 órákor nyitja meg az ülést és jelenti, hogy Sebess Dénes sürgős interpellációt kíván előterjeszteni a krusedoli látogatás ügyében.

Következett a névszerinti szavazás *Beöthy* Akos amaz indítványa felett, hogy a három órás ülés felett ma szavazzanak.

A szavazást az „U” betűvel kezdték. *Beöthy* indítványa 48-an, ellene 151-en szavaztak és így 103 szótöbbséggel elvették.

Ujjoncjavaslat.

Hellebronth Géza: Nincs olyan veszedelmes saskajárás, a mely annyi kárt tehetne, mint azok a katonai tulkapások és követelmények, a melyek hűséges ügyvivője és képviselője a honvédelmi miniszter.

Kubik Béla: A fősáska (Derűtség.)

Hellebronth: A katonaságnál mindenféle olyast követelnek, a mely nem felel meg a magyar nemzeti szellemnek A magyar katonának futkosni, hason

Ott a helye és nem itten,
A legelső bölcs az isten.
Hol kábitó kódok szállnak,
Szélein a szent barlangszájnak
Áll a fényes aranyesoda,
Ülőhelyül tették oda,
Ülve rajta, mint egy széken
— Ha kérdezi sok hiszékeny —
Jövendőt mond a Pythia,
Min elbámul ember fia;
Vagy kitűnő tanácsot ad,
Mint e versből is láthatád.
Apolló papnője, papja
Még a bölcsét is becsapja.
Mert Apolló csak egy bálvány.
Feje, szive hideg márvány,
Bölcsesége néki nincsen;
Pap és papnő kap a kinesen.

Réges-régen eltűntenek
A bálványok, álistenek,
Az ur lélek és igazság,
De ma is megvan — a papzsák!

csuszni és mászni: versikeket kell szavalni a Gotterhalte hangjai mellett. (Derűtség.)

Szól ezután a magyar nép nyomoráról, a melylyel szerinte a kormány nem törődik.

Fejérváry: Dehogyan nem!

Zboray: Tessék, már megint közbe szól. (Derűtség.)

Hellebronth: A kormányelnök szomorú szilveszter estét rendezett a nemzetnek, mikor a kiegyezést kieroszakolta. Azt mondta a miniszterelnök ujévi beszédében, hogy nincs győző és legyőzött dehogyan nincs. Van legyőzött: a magyar nemzet. Utal a bécsi lapokra. Ismét Ausztria viszi el nemzeti jövedelmünket. Elmondja ezután, hogy Szirma-Bessenyőről sokan ki akartak vándorolni Amerikába, de előbb a templomba mentek imádkozni szerencséért.

Fejérváry miniszter: Korhelykedni mentek! (Ornási zaj az ellenzéken)

Gabányi: Utasítsák rendre!

Elnök esendet kér.

Gabányi: Engem rögtön rendreutasítanak, ha közbe szólnak. Utasítsák rendre a minisztert is!

Zboray: Ez nem járja! Ez visszaélés a Ház türelmével! (Folytonos zaj.)

Elnök: Mindakét oldalról szólnak közbe, felkéri a Házat mindkét oldalon, hogy engedjék a szónokot nyugodtan beözélni. (Zaj.)

Zboray: A miniszter mindig a papokat üti.

Hellebronth: Ha nem haragszik meg a miniszter ur, mondana valamit.

Fejérváry: Jó gyomrom van! (Derűtség.)

Hellebronth: Tegye hát le két évre az uniformist.

Fejérváry: Nincs rajtam.

Hellebronth: Menjen a miniszter egy időre bankkönyvelőnek, meg fog ijedni, mekkora a váltóforgalom! Ez a szegény nép nyomorát bizonyítja. A javaslatot nem fogadja el, hanem határozati javaslatot nyújt be, a mely szerint a kormány vegye le a napirendről a jelen javaslatot és terjesszen be a nemzet követelményeinek megfelelő új általános véderőjavaslatot. Ezt a határozati javaslatot nem obstruálás céljából terjeszti be, hanem azért, mert arra nagy szükség van és azért azt behatóan fogja megindokolni. Minthogy pedig ez még sok időt fog igénybe venni, szünetet kér. (Derűtség.)

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után.

Hellebronth folytatja beszédét.

Felkiáltások: Nincs miniszter!

Fejérváry belép. (Eljenzés jobbról.)

Hellebronth a véderőprovisóriumok helyett állandóbb véderőtörvényt kíván.

Interpellációk.

Benedek János a Népszava többszöri elkobzása ügyében interpellált.

Széll Kálmán kijelenti, hogy a Népszava elkobzása a fennálló törvény értelmében történt. O a munkások iránt állandóan érdeklődik, ahol lehet támogatja őket, de a jogrendet megsérteni nem engedi.

A választ tudomásul vették.

Már elmúlt háromnegyed 4-re, midőn **Sebes** Dénes interpellációjára került a sor abban a tárgyban, hogy miért üdvözölte Krusedolban a szerb királyt a horvát bán?

Széll Kálmán azonnal válaszolva kijelentette, hogy a magyar állam szu-

verenítésán nem esett sérelem. A bán beszédében benne volt, hogy a magyar szent korona országában üdvözli a szerb királyi párt. Egyébként a látogatás nem közjogi, hanem kegyeleti tény volt.

A választ Sebes kivételével tudomásul vették.

KÖZIGAZGATÁS.

A jog- és pénzügyi bizottság

ü l é s e.

— febr. 13.

A jog- és pénzügyi bizottság tegnap délután *Bészler* Károly tb. főjegyző elnöklésével ülést tartott, a melyen a február hónapi városi közgyűlés tárgysorozatára kerülő folyó ügyeket készítették elő.

Az ülésen jelen voltak elnökön kívül *Miskolczy* Je ő, *Fejér* Ferenc dr., *Ábrahám* László, *Gyarmathy* István, *Jámbor* István, *Ronesik* Lajos, *Szánthó* Sámuel dr., *Vargha* Károly, *Acél* Géza dr., *Schwartz* Vilmos.

(Rendőri felügyeleti díjak.)

A rendőri felügyeleti díjak szabályozására *Bockó* Sámuel rendőrfőkapitány javaslatot dolgozott ki. A javaslat szerint ha valamelyik vendéglős, vagy koresmáros üzlethelyiséget változtat, többé rendőrfelügyeleti díját nem tartozik fizetni.

A bizottság ezt úgy értelmezi, hogy nemcsak a helyet változtatott, de a régi helyiség új tulajdonosa se fizet ebben az esetben díjat.

Epen ezért a bizottság kimondta, hogy a rendőrfelügyelő díjakat nem az üzlet címéhez, hanem a koresmáros, vagy vendéglős szemléjéhez kössék. — Így azután egy évben minden vendéglős és koresmáros csak egyszer lesz köteles felügyeleti díjat fizetni.

(Hirdetések a színházi függönyön.)

A színházi függönynek hirdetési célokra való kihasználása ismét napirendre került a bizottsági ülésen. *Bodnár* Géza, *Linhardt* Vilmos és *Gyöngyössy* Viktor ismeretes ajánlatait vették elbírálás alá.

Mindhárman hirdetések akarnak felvenni a függönyre s ezért *Bodnár* Géza 500 Gyöngyössy Viktor 700 koronát ajánl fel évente, 3 évi kötelezettséggel a városnak.

A színházi bizottság szépitészeti szempontból nem tartotta teljesíthetőnek a kérelmet, a jog- és pénzügyi bizottság azonban mint legtöbbet ígérő ajánlkozó-nak, Gyöngyössy Viktornak ajánlja kiadatni hirdetési célokra a színházi vasfüggönnyt.

(Iparvasut a Hortobágyi gőzmalomba.)

A Hortobágyi gőzmalom mellett a debreceni helyi vasut részvénytársaság egy iparvágány engedélyezőt kérte a várostól.

A bizottság kimondta, hogy a menyében ez forgalmi akadályt nem okoz, szívesen tesz eleget a kérelemnek s e célból javaslatával *Acél* Géza főmérnököt bizza meg.

(Egyébb ügyek.)

A Göney-utca 5 sz. házat annak idején tulajdonosa *Hesz* Kálmánné felajánlotta megvételre a városnak, melynek a kolégium háta megett nagyon is szüksége lett volna. De vizony azt a

házat már a tulajdonos eladta, az új tulajdonos pedig felépítette.

Torontál, Nyitra és Pozsony vármegyéknek az 1868 évi 44 t. cikk módosítása tárgyában küldött átiratát a bizottság pártólólaj ajánlja tudomás vételre.

Gyarmathy István 2 holt és 35 négyeszőg ől majorsági földet akar a várostól megvenni. Miután e földekre nincs szüksége szívesen átengedi kérelmezőnek, de kiköti, hogy dísznő hízalót nem létesíthet ezen a helyen.

× **Váratlan pénztárvizsgálat.** Tegnap délután Oláh Károly tanácsos elnökle alatt váratlan pénztárvizsgálatot tartottak a Világítási vállalat pénztáránál, ahol mindent a legnagyobb rendben találtak.

× **Számonekérészek a városnál.** Tegnap folytatódagos számonekérészeket tartottak a városházán Puky Gyula főispán elnökle alatt. A levéltári, kiadóhivatali hivatalok ügyförgalmát vizsgálták felül s mindent a legnagyobb rendben találtak.

× **A szolgaszemélyzet ruhája.** Debrecen város szolgaszemélyzetének ruhaszállítása ügyében az e célra kiküldött bizottság Szabó Kálmán elnökle alatt e hónap 13-án, pénteken délután fél 4 órakor ülést tart, melyen a beadott ruhaminák felett fognak bírálatot mondani.

EGYHÁZ és ISKOLA.

A róm. kath. iskolaszék ülése. A debreceni róm. kath. iskolaszék tegnap délután népes ülést tartott, a melyen először felolvastattott a nagyváradi püspök-helynök leirata, melyben tudatja, hogy az újonnan választott Novák Márton választását az egyévi próba idő fentartásával jóváhagyó tudomásul veszi, a tavaly megválasztott Piribauer Ferencet pedig véglegesíti. Azután felolvastattott Debrecen szab. kir. város polgármesterének megkeresése, a melyben az elemi-iskolák végleges rendezésére alakítandó vegyes bizottságba négy iskolaszéki tagnak kiküldését kéri. Kiküldettek: Dr. Wolafka Nándor, Váczy János, Unger Gusztáv és Mihalovics Jenő. Pénztárnok jelenti, hogy az iskolaiadók a lehető legrosszabb módon folynak be; az elmúlt évben kivetett adónak alig negyvenpercentje jött be, a többi még mindig künn van. Az iskolaszék egy bizottságot küld ki, a melyet megbíz, hogy az eredményesebb adóztatásra nézve javaslatot készítsen, s azt a legközelebbi ülésnek terjessze be. E bizottságba beválasztottak: Unger G., Váczy J., Várady K., Szedlák J., Csukás M., Wolafka A. és Molnár D. Iskolaigazgató és a kiküldött iskola látogatók jelentik, hogy a gyermekek iskolalátogatása minden kritikán alól áll. Egy-egy osztályból a növendékek 30-40 percentje hiányzik. Iskolaszék megállapítja, hogy a mulasztók lajtsroma időre átétetik a rendőrkapitánysághoz, s így a baj oka abban van, hogy a kapitányság nem hajtja végre.

Presbiteri gyűlés. Tegnap délután 3 órakor presbiteri gyűlés volt a ref. egyházépület tanácstermében Kiss Áron püspök és Simonffy Imre főgondnok elnökle alatt. A gyenge érdeklődés mellett folyó gyűlésére a vasárnapi presbiteri gyűlésről fennmaradt apróbb ügyeket tárgyalták le.

Jegyzetek.

— Anyaszeretet. —

Az élet maga a legnagyobb regény-író. Beesületes és igaz, bármit mondjanak is a sötétben gondolkodók, akik nem tisztá szemüvegen keresztül nézik és látják a világot. Mert a természet nem tagadja meg magát. Vannak ugyan abnormitások: hat lábú bornyuk, két fejű kutyák, de csak azért, hogy *életképességük teljes hiánya* annál világosabban rámutasson mindarra, ami *életképes*.

Olykor fel-fel dob az élet egy-egy problémát, a mely azonban csak látszik talányszerűnek s bizonyos filozofiai rendszer mellett könnyen megfejthető. Talány, probléma azok előtt, a kik nem szeretnek mélyebben szántani gondolataikkal, de örök igazságot hirdető dogma azok hitében, a kik úgy látják az életet, a mint van.

Nem régen egy asszony, várományosa a királynői koronának hermelin palástját feleserelte egy lenge utazó köpenyvel s társalkodójának karján, mint ha csak valamely elmes drámairó utasításait követte volna, a királyi palota bal fenék ajtaján meglépett. Eldobott magától mindent. Ott hagyta férjét, az érdekházasságok egyik prototipikus anyagát, a hercegnői koronával járó dicsőséget, kiváltságokat nyújtó rangot, hatványozottan gondtalan életet s mikor a palota kis kapuján kilépett, orron fricskázta az uralkodói udvarokban tejhatalmu spanyol illemszabályokat.

Tette pedig mindezeket *szerelemből*. Erről az emberi érzelméről nem beszélék. Roppant nagy erdő az, a melyben egyik fa sem hasonlít egészen a másikhoz, a minthogy két, *minden tekintetben egyforma* falevelet a természetben sem lehet felmutatni. Ethikai szempontból sem lehet mérlegelni, mert a legtermészetesebb emberi érzés az *önzés* az ikertestvére s a szerelem viszonylagos milyensége a szerint alakul, a mint az önzés a harcban legyőzetik, vagy diadalmaskodik.

A szerelem abszolút fokát megállapítani lehetetlen, annival kevésbé lehet törvénytiszakasszokba szorítani.

És *Lujza* szász trónörökösne szerelmét is több oldalról lehet elbírálni. — Azért hogy szerelmes lett senki felelőssé nem teheti, azért hogy most bimbózott ki ez az érzelem a szivében és nem akkor, mikor a férjének nyújtotta a kezét, még akkor sem tehetjük felelőssé, ha nem ismerjük az uralkodó családokban kötött, ugynevezett diplomaciai házasságok indító rugóit, szuperlativusát az érdekházasságoknak. Már pedig az érdek, csak érdek s ki vádolhat valakit azért, mert érdekről lévén szó, inkább a *saját maga*, mint a *más* érdekét követi.

Hogy ott hagyta az udvart, ezt is több oldalról lehet elbírálni és igazán nem lehet eldönteni, hogy az etika szabályaiba az a cselekménye ütközik-e bele, ha a családi tüzhely mellett lopja meg annak tiszta lángját, vagy ha nem akarván megszenstégteleníteni a családi élet templomát, megszökik abból.

Egy nagy költőnk azt mondja, hogy a szerelem érzése pótol mindent, de a szerelmet nem pótolja semmi. Körülbül ez az evangéliuma a szerelmenek. — Voltaképeni célja csak egy van a természet örök törvényei szerint a *fajszaporítás*. A világ egyetemnek a szerelmes ember a szerelmet illetőleg ép úgy nem

tartozik mással, mint a hogy megkövetelhetik tőlem, hogy hasznos tagja legyek foglalkozással a társadalomnak, de nem parancsolhatja nekem semmi hatalom a belém ojtott hivatás érzeten kívül, hogy milyen foglalkozással működhessek a *közjó* javára.

Hanem . . . Es ez a hanem az, mely előtt meghunyynyázkodik a szerelem.

Az élet, a való és meghamisíthatlan természet vajudta és szülte regényekben és drámákban a *Nórák* minden esetben visszatérnek a családi tüzhelyhez, ha a tüzhely mellett *bölcső* ring s a bölcsőbeli gyermek panaszos hangjai eljutnak, — pedig eljutnak, — az *anya* füléhez s az anyai sziv az anyai gondoskodás nélkül akar erkölcsi akár anyagi tekintethen, akár valamely más veszedelem által fenyegetettnek érzi gyermekét.

Ez már *törvény*, a melyhez az élet szigoruan ragaszkodik s a mely törvény nem tür kivételeket csak nagyon ritka esetben. A gyermekükhöz hűtlen *Nórák* talán még a hatlábu bornyuknál is ritkábbak.

Figyeltem az életet, mint Ibsen *Rank* orvosa s nem láttam más *Nórá*t csak olyant, akiben az *anyaszeretet* győzedelmeskedik a *szerelmen*, a mint az *anya* gyermeke iránt érzett szeretete gyermekét valamely veszedelem által fenyegettetve érzi.

Mert a szerelem elég a *fajszaporításhoz*, de a *fajfentartására* már az *anyaszeretet* rendelte az örök, nagy *Hatalom*, a mely soha sem lehet következtelen.

A nőstyén oroszlán, a maeska *himjét* elhagyja, de kölykeihez semmi körülmények között nem lehet s nem is lesz hűtelen.

Lujza királyi hercegnő, mint bűnbánó Magdolna kér bebocsájtást a királyi palota előtt s térdet hajt a gyerek szoba küszöbén, mikor gyermeke lázalmában *anya* után sikong.

Ibsen *Nórája* nem jön vissza gyermekeihez, a nagy Természet *Nórája* azonban visszatér.

Mert a nagy drámairó tévedhet olykor, de az *Élet* sohasem lehet következtelen örök törvényeihez.

Az író olykor *hazudik*, az *Élet* mindenkor *igazat* mond.

Szatyi.

BUDAPESTI TUDÓSÍTÁS.

Kihallgatás a királynál. Ó felsége a király tegnap délelőtt általános kihallgatást adott, a melyen megjelentek: Szapáry Gyula gróf, Vay Béla báró, Széchenyi Béla gróf, Nádasdy Ferenc gróf, Dániel Ernő báró, Ernuszt Kelemen, Erdődy Gyula gróf, Wolkenstein-Trosztburg Oszborn gróf belső titkos tanácsosok; Schönvon-Buchheim Károly gróf, Szentiványi Farkas és Zoltán kamarások, Krajcaovics Ottó osztályfőnök, Sváb Károly és Chorin Ferenc főrendiházi tagok, Toszt Gyula és Geduly Gyula miniszteri tanácsosok, Dellimanics Lajos főispán, Phlepsz Ferenc főügyész, Beck Nándor udvari tanácsos, Nedeczey János és Szivák Imre országgyűlési képviselők, Képegy Árpád dr. és Neumann Károly dr. osztálytanácsosok, Pfeiffer Ferdinánd vezérnag, Bock

Rudolf, Minarelli Filz Gerald, Marschall Gyula báró, Panajett Sándor és Wieber Adorján ezredesek, Hohenburger Antal ezredes-hadbíró, Jeglinger József, vezértörzsorvos, Daempff Henrik, Szeiff Károly és Kosztka Pál alezredesek, Makay Déla alezredes-hadbíró, Valihora Ágost kanonok, Denk Oszvöld kir. tanácsos és Boschán Jakab földbirtokos.

A hercegprimás születésnapja. Vaszary Kolos bíboros hercegprimás ma ünnepelte egész csöndben 71-ik születése napját. A népszerű egyházfejedelemtől e nevezetes évforduló alkalmából számos hatóság és testület, továbbá közéletünknek sok kitűnősége tisztelgett. A hercegprimásnál a számtalan világi és egyházi előkelőségek közt ott voltak Császka György kalocsai érsek, Széchényi Gyula miniszter, Lobkovitz herceg hadtestparancsnok, Forunyák Gyula honvédségi adlátus, Benitzky Ferenc és Honti Horváth Béla főispánok stb. Délben díszebéd volt a hercegprimás budavári palotájában.

A főváros területe zár alatt. Budapest — mint tudósítónk jelenti — a főváros egész területén fellépett a szarvasmarhák közt a száj- és körömfájás. Ebből kifolyólag a tanács azonnal a szükséges intézkedéseket sürgősen megtétette; a főbb intézkedések ezek: A főváros egész területén a hasított körmű állatok szigorúan állózkodók, a marhaleveleik pedig bevonatnak. Mészárosoknak és marhakereskedőknek olyan istállóba — vagy udvarokba, ahol hasított körmű állat van, belépni tilos. A főváros egész területéről hasított körmű állatokat kivinni nem szabad: behozni ilyen állatokat hasonlóképpen tilos. Kivételt képeznek a vágóállat-vásárok és a közvágóhidak, a hová levágásra szánt állatok behozhatók.

H I R E K.

N a p l o.

Iparműzemi nyitva minden vasárnap és ünnep napon d. e. 9—12-ig.

- Febr. 15. A polgári-kör közgyűlése d. u. 3 órakor a kör saját helyiségében.
 Febr. 15. Az iparos ifjuság táncmulatsága. Arany Bika.
 Febr. 21. A függetlenségi párt estéje. Arany Bika.
 Febr. 22. Ipartestület közgyűlése.
 Febr. 22. Evang. álleregylet tea-estéje.
 Febr. 22. A Székely asztaltársaság közgyűlése.
 Febr. 22. A kölcsönös segélyző egyesület közgyűlése d. e. 10 órakor (Városháza nagyterme.)

A Csokonai-kör ülése.

— febr. 13.

A Csokonai-kör tegnap délután Komlóssy Arthur elnöklété alatt választmányi ülést tartott, a melyen jelen voltak: Bartha Béla, Acél Géza, Boldizsár Kálmán dr., Dicsőffy József, Hamar László, Ferenczy Gyula dr., Kardos Albert dr., Arvay Béla dr. és Jászy Viktor dr.

Szabad liceum Debrecenben.

Az ülésen Jászy Viktor dr. indítványt terjesztett elő a Csokonai-kör fen-

hatósága alatt tartandó szabad liceumok rendezése tárgyában.

A szabad liceumok célja volna a tudományok népszerűsítése az előkelő társadalomban és könnyebb, népies modorban az alsóbb néprétegeknél.

Az indítványt örömmel vette a Csokonai-kör, mely szívesen vállalkozik a terv kivételére s a jelenlevő választmányi tagok mindenike nagy ügyszeretettel foglalt álláspontot a szabad liceumok mellett.

A választmányi ülés elhatározta ezután, hogy miután Jászy Viktor a Csokonai-kör egyik legközelebbi felolvasó ülésén e tárgyról felolvasást fog tartani, szűkebb körű bizottságot küldenek ki az ügy előkészítésére s majdan a szervezésre.

Irodalmi pályázatok.

Ezután a Kazinczy-pályázat eredményéről számolt be a Géressy Kálmán elnöklété alatt kiküldött bíráló-bizottság, melynek jelentését Kardos Albert dr. titkár olvasta fel.

A Kaszinó által kitűzött pályadíjakra két kérdést tűzött ki a kör. A prózai munkára *Debreceni írók működésének ismertetése 1818—1867-ig* egyetlen pályamunka érkezett, a mely a nyers anyag összehordása tekintetében igen figyelemre méltó munka, de a feldolgozást illetőleg sok kifogásolni valót hagy fenn. A bíráló-bizottság ezért csak az 1. díj felét javasolja kiadni, a második felét pedig csak a munka jobb kidolgozása után.

A második pályakérdésre, valamely népmesének, vagy mondának verses feldolgozására 4 mű érkezett be. Ezek közül díjazásra csak a *Három arkangyal* c. mű érdemes. A bíráló díszéri a szerző találékonyságát, az anyag ötletes feldolgozását, de a művészi formaérzék tekintetében ezzel sincs megelégedve.

Mindazonáltal a II. pályadíjra alkalmasnak ítélte a bíráló-bizottság.

A bírálati jelentést a választmány be fogja terjeszteni a Kaszinó választmányának.

Ezután megállapították a jövő évi Kazinczy-pályázat pályakérdéseit a következőkben:

I. (Próza) Kölcsey Ferenc költői művei irodalomtörténeti és retorikai szempontból való tárgyalása.

II. (Vers) Kisebbségi elbeszélő költemény, lehetőleg balladaszerű feldolgozásban, melynek tárgya a Rákóczy szabadságharcból lenne meritendő.

Végül jelenti a titkár, hogy az 1903. évre ki kell írni a Telegdy-pályázatot.

* Az István gözmalom igazgatói állásra. A Mayer Emil elhalálása által megüresedett malom-igazgatói állás betöltésére megindultak az alaptalan híresztelések. Eddig azonban még komoly megállapodásról szó sem lehet, miután a társaság egyelőre nem tölti be az igazgatói állást. Arról meg egyáltalán szó sem volt, hogy az igazgatóság ez ügyben ülést tartott volna.

* Jótékony célú est a színházban. A debreceni jótékony nőegylet egy estére megkapja a színházat ingyen, hogy benne fényes, nagyszabású előadást rendezzen. Megegyezett a nőegylet elnöksége a jogakadémia ifjúságával, hogy az előadást a nőegylet és a most alakuló

Joghallgatók Köre javára együtt rendezik. Ez helyes és méltányos szövetkezés: mert a nőegylet általában a debreceni társasélet szép mozgalmában a jogászfiatalok mindig élénk részt vett és lelkes buzgalommal fáradoztak a jogakadémia hallgatói azon, hogy minden nemesebb célú törekvés sikert arasson. Ezért dicserjük a nőegylet gyöngéd elhatározását, hogy ezáltal nem csak a rendezést, a buzgalmat, hanem a siker anyagi részét is megosztja a jogászfiatalokkal. Bizonyos, hogy a színházban tündéresztéje lesz a jótékonyoknak. Nagyon kívánatos lenne, ha az est terveiről megállapításra a nőegylet és az alakuló Joghallgatók Köre ezáltal a sajtó s a szinigazgató segítségével törekednének.

* Izraelita tsteniszteletek. A Deák-Ferenc utcai izraelita templomban további rendelkezésig a következő sorrendben tartják az istentiszteleteket: köznapokon reggel fél 7 és este 5 órakor, pénteken este 5 órakor, szombaton délelőtt 9 és délután fél 4 órakor.

* A vasfüggöny. A festett világ templomában, a színházban a vasfüggönyre hirdetéseket akarnak pingálni. Debrecen városa a tönk szélén állana, ha rászorulna arra a pár száz koronára, amit a bérbe adott vasfüggöny jövedelmezne. De még abban az esetben is, ha a város anyagi zavarokkal küzdene, megfontolandó lenne, vajjon helyes, okos dolog-e, hogy a színházban, ahová föl-emelkedni, gyönyörködni hívják a közönséget, Shakspeare, Katona, Madách magasztos eszméinek elhangzása közben a könyben uszó szemek előtt Mautner diadala, az óriási tők vigyorgjon. Annál kevésbbé illenek a gazdag Debrecenhez, mely évenként közel 40 ezer koronát költ a színházra, hogy egy tál leneséért eladja a közönség illuziójának birodalmát. Hisszük is, hogy a mit tegnap a jog- és pénzügyi bizottság üzleti alapon hasznosnak ítélte, az ellen a tanács művészi érzéke a jó izlés nevében tiltakozni fog.

* Miniszteri kedvezmény. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter a m. kir. pénzügyminiszterrel egyetértve az 1899. XLIX. t. cikkben meghatározott állami kedvezményeket Halász János és társai debreceni kötőszövő-gyári telepe részére 1901. évi november hó 2-től számítandó hat évre engedélyezte.

* Előljárási tagjelölés A legközelebbi ipartestületi közgyűlésen töltik be a belépő előljárási rendes és póttagok helyeit. A közgyűlést megelőzőleg minden szakosztály ülést tartott, melyen kijelölte a maga szakosztályából választandó előljárási rendes és póttagokat. Tegnap délután a szabó és kerékgyártó szakosztály tartott ebben a tárgyban értekezletet. A férfi és női szabók előljárási tagnak Szedlák Józsefet, póttagnak Matula Ede női szabót jelölték. A kerékgyártó szakosztály rendes előljárási tagnak Ungvári Mihályt, póttagnak pedig Erdődi József kerékgyártó mestereket jelölte ki.

* Magyar tánc a főiskolában. A debreceni theologiai főiskola hallgatói úgy mint tavaly, az idén is összejöveteleket szándékoznak tartani a magyar tánc

művelése végett. A népesnek ígérkező táncestére eddig 42 urleányt sikerült megnyerni s még több jelentkezőt remél a lelkes rendezőség. A táncestéket március első napjaiban kezdik meg Altöldi Károly táncitanító vezetése mellett, hódolva a világ legdaliásabb táncának, a magyar táncnak. Jelentkezni még mindig lehet Erdei Károly hittanhallgatónál, részvételi díj 6 korona. Ezuton is felhívjuk a magyar táncestékre hölgyközönségünk figyelmét.

* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán elhaltak: Bujdosó Erzsébet ev. ref. 5 éves, Kaufmann Jolán izr. 3 hónapos, Tájai József ev. ref. 1 napos.

* **Tüzeset.** Fisch Ignácnak a vámospécsi határban levő tanyáján leégett egy 588 koronát érő szalmakazal. A tűz gondalanságból keletkezett. Egy Gonda István nevű 14 éves sertés-őrző fiú tüzet rakott a kazal mellett. A gondatlanul hátrahagyott tüzes perjét felkapta a szél s ráhajtotta a nagy szalmakazalra mely kigyulladt s porig leégett. — A kár biztosítás útján megtérül. Gonda Istvánt gondatlanságból eredő gyújtogatás miatt feljelentették a csendőrök.

* **Eltévesztett házszám.** Kozma Sándor favágó, ki hűséges látogatója a rendőrségi börtönöknek, az éjszaka ismét borzasztóan behajított. Kifogyva az erőtől, itálból és hitelből, végsőre határozta el magát — a hazamenetelre. Neki is indult nagy ingadozva, s a csapó utca 75 számú ház eléért elhatározta, hogy itt lakik. Először úgy csendesen döngötte az ajtót a fejszefokával. Azután szigorú lett, s mint Botond Bizánc kupuján léket akart ütni a bezárt kapun. Neki is fogott, s javában hasogatta az ártatlan nagy kaput, mikor a rendőrorjárat nyakoncsipte. Bevitték, lezárták.

* **Nyilvános köszönet.** Felkérés folytán teljes terjedelmében közöljük az alábbi levelet: A M. A. Vasutak debreceni műhely mozdony szerelőjének személynéje által rendezett társas összejövetel alkalmából a rendezőség tizenöt koronát, mint az említett összejövetel jövődelimének feleslegét hozzánk volt szíves beküldeni, azon utasítással, hogy ez összeg a Magyarországi munkások rokkant és nyugdíj egyesület debreceni fiókjához tartozó özvegyek és árvákat segélyező alapra fordíttassék. E nemes tett is méltán sorakozhatik mindazon hazafias és emberbaráti cselekedetek közé, melyek a debreceni gépjavitó műhely vezetőségének és munkásainak hazafias gondolkodását, nemes érzelmeit mindenkor jellemzik. Midőn e nemes szívből jövő adományt a nyilvánosság előtt nyugtázzuk, fogadják a humánus érzésű adakozók egyesületünk nyomorba jutott özvegyei és árvái nevében hálás köszönetünket. A magyarországi munkások rokkant és nyugdíj egyesület debreceni fiók-pénztára nevében Keller Jakab elnök.

* **Felbuktatott vetélytárs.** A szerelemföltés zöldszemű ördöge nem mindig véres törrel, füstölő revolverrel, csiklandozó vitriollal dolgozik. Az elkeseredett vetélytárs nem mindig olyan nagy igényű, hogy ellenségének párolgó vére hűti le izzó féltékenységét. Idők multával az Otthellők is szerényebbek lettek, példa erre a következő história. Vichtendor Viktória nagyon féltette az urát özv. Erdei Imrénétől. Tegnap meglátta őket beszélgetni s ez több volt, mint amennyit elbirt viselni. Eléje ment özv. Erdei-nének s mikor melléje ért, ravasz gáncsvetéssel belecuppantotta vetélytársát a

ragadós, feneketlen debreceni sárba. A csuffá tett asszony bepanaszolta a féltékeny asszonyt becsületsértés vétségéért.

* **Oten egy ellen.** Sok lud dísnót győz, — sok ember nagyon elpáholhat egy embert. Hogy mennyire elpáholhat, arról Nagy János ohat-tanyai lakos adhat legjobb felvilágosítást. Oten támadtak Nagy Jánosra. A támadás cseppet sem volt lovagias s miután az Ohat tanyán nincs thermopilei szoros, hol Nagy János sikeresen vehette volna fel a harcot, bizony elverték szegény Nagy Jánost, szörnyen elverték. A támadókat Makai Gáspár, Makai János, Antal Antal, Szivák Antal és Ivanics Juliánna személyében kinyomozta a csendőrség, kihallgatták őket s feljelentették súlyos testi sértés büntelme miatt a járásbírósnak.

* **Egy csapásra két legyet.** Kárász József őrsvezető és Kovács Sándor csendőr tegnap a város határában portyáztak. Amint a báni erdő mellett haladtak gyanus neszt hallottak a sötét fák közül. Kíváncsiak lettek a zajra, s a kíváncsiság nem várt eredményre vezetett. Két monostorpályi magyar, Hajdu József és Kiss István isteni nyugalommal lopta a báni erdő szálkait. Vakmerőségükben annyira mentek, hogy két szekert vittek magukkal a kirándulásra s már szépen felrakodva éppen indulni akartak, mikor a csendőrök nyakon csipették őket. — Amint a város felé kísérték a fatolvaj gazdákat, 4 gyanus egyénnel találkoztak a csendőrök, kik nagy igyekezettel cipeltek több tömött zsákot. A két csendőrnek gyanus volt a négy megszeppent gyalogos, megszóllították őket, zavart, ijedt feleletükre pedig belenéztek a tömött zsákokba. Bizony abban szűz dohány volt, mindegyiknél körülbelül 10—10 kilogrammnyi. A dohányt elkobozták s a négy csempészt feljelentették a pénzügyi hatóságoknak.

* **Elemelt boroshordó.** Kállay Imre debreceni lakos zárt pajtáját a múlt éjszaka feltörték, s elloptak egy hordó borát, 50 korona értékben. Az italszerető betörő után rögtön megindult a hajsza, s a nyomozás során erős gyanuba keveredett egy Árva István nevű gazdaember, kit fel is jelentettek a kir. ügyészségnek.

* **X korona takarékos és hitelszövetkezet.** 1903-ik évi január hó 1-én megnyitotta a 3-ik évtársulatát. Ezen újvértársulatra a beiratkozások a szövetkezet Piac-u. 6. szám alatti helyiségében teljesíthetők. Minden törzsbetét után *betenként 1 korona fizetendő.* Az intézet előnye: *törzsbetétei 6 százalékot jövedelmeznek,* kötelező heti betétekkel előmozdítja a takarékoságot, továbbá minden törzsbetét után *200—250 korona kölcsön kapható.* Miután a szövetkezet a kölcsönök külön visszafizetését nem kívánja hanem az a heti betétekkel törlesztődik, így a szövetkezet kölcsönei a könnyű visszafizetési módokat által különösen előnyösek kereskedőknek, iparosoknak, mezőgazdákknak és hivatalnokknak egyaránt. *A kölcsönök kezesség mellett betáblázásra és biztosítékul elfogadható értékekre adhatók.*

A két év társulatba beiratkozott 1529 tag heti 4948 korona befizetéssel. A befizetett tőke 463721 korona. *A belépés ez idő szerint még mulasztási illeték nélkül történhet.*

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Feb. 13. pénteken: *Agglegények,* vigjáték. **B.**

Feb. 14. *Sau-Toy,* daljáték. **C.**

Feb. 15. vasárnap: délután *Egy görbénap,* bohózat, este: *Felhő Klári,* népszínmű.

— (**Bács Károly és Bácsné Maár Julia.**) Makó Lajos színtársulata virágvasárnapjától több kiváló művészi erővel lesz gazdagabb. Ezek közt az elsők sorában áll a Bács-pár. Mindakettőjüket jól ismeri a debreceni közönség. *Bács Károly* kitűnő rendező és jóízű, gyakorlott, ügyes apaszínész, aki egy pár alakításával mindenütt megnyerte a közönség tetszését. *Bácsné* pedig az ország legjelesebb művésznői közül való. Finom, előkelő társalgási anyja szerepekben egyetlen méltó követője Prielle Kornéliának. Debrecenben is Leszkay alatt a Nagymamában felejthetetlen alakításával hódította meg a közönséget.

— (**Agglegények.**) Ma este Sardon 5 felvonásos vigjátéka, az *Agglegények* kerül felújításra. Rendkívül érdekes és értékes darab; nagyon sok jelenetében ácsap a vigjáték virágos mezejéről az erősebb indulatok mélyeségei. Egyes részei bájosak, mások könyekre fakasztók. Vonzó, édes leányalak az *Agglegények*ben Antoinette. Csige Honkának fényes alkalmat lehet a szív hurjait megpendíteni. Híres szerep a vigjátékban Mortemer. Ezt ezeltől tíz évvel Fenyvesi felejthetetlen szépen játszotta. Most Pataki Béla személyesíti. Csak legalább tudja a szerepét, az isten áldja. Mortemer igazán megérdemli!

— (**Változások a színtársulatnál.**) Virágvasárnapján Makó Lajos színtársulatának személyzetében nagyobb változások állanak be. Megválnak a társulattól *Simándi József* karmester, a ki már tavaly júliusban Krecsányihoz szerződött, *Aldor Juliska, Palágyi Lajos, Márton Miklós, Györfi Mariska, Adamek Irma, Farkas Béla, Püspöki Rózsi, Pápay Lajos, Székely Ilona.* A nyár folyamán valószínűleg elfognak távozni s októberre aligha térnek vissza: *Havasi Szidi* és *Virágháti Lajos.*

— (**Iványi Antal.**) Az ország egyik legelső síheder színésze *Iványi Antal,* mint értesülünk, aligha nem Debrecenbe szerződik. Iványi a Kolozsvári nemzeti színházban és Budapesten a Magyar Színházban aratott jelentékeny művészi sikereket.

— (**A helyhez kötött igazgatói engedélyek.**) Eddig a vidéki színházak a főváros kivételével az egész ország területére kaptak belügyminiszteriumtól játékszási engedélyt. Ez a rendszer április 5-én megszűnik. Virágvasárnaptól kezdve ugyanis csak helyhez kötött igazgatói engedélyek lesznek. *Makó Lajos* játékszási engedélye egy évre *Debrecen, Nyiregyháza* és *Máramaros-Sziget* városokra szól.

— (**A színész egyesület közgyűlése.**) Az idén március 12-én, 13-án és 14-én lesz a vidéki színészek országgyűlése, melyen rendkívül fontos ügyek kerülnek napirendre. A nyugdíjintézetük alapszabályait egy bizottság átdolgozta s most egészen új nyugdíjazási tervet kerül a színész közgyűlés elé. Azt is javasolják,

hogy a nyugdíjszázalék nagyobb legyen, 5 százalékot fizessenek a tagok.

— (Bacsányi.) Makó igazgató megszerezte Fényes Samu új színművének, Bacsányi-nak előadási jogát. A darab, melynek nagyszerű bemutatása február 5-én volt, valószínűleg még ebben a hónapban bemutatóra kerül Debrecenben is.

TAVIRATOK.

Mozgósítás.

Budapest, febr. 12. (Saját tudósítónk távirata.) A budapesti IV. hadtesthez tartozó összes tartalékos tiszték állítólag bizalmas parancsot kaptak, hogy legyenek készen arra, hogy mozgósítás esetén 24 óra alatt bevonulhassanak ezredeikhez.

Budapest, febr. 12. A párizsi lapok újabb mozgósítási hírekről értesülnek, melyeket minden cáfolat ellenére fentartanak.

Az aradi püspökválasztás.

Arad, febr. 12. (Saját tudósítónk távirata.) Aradon ma délelőtt volt a görög keleti püspökválasztás. Két jelölt volt Pap János és Hamsca Ágoston, Pap 36 Hamsca pedig 20 szavazatot kapott. E szerint Pap Jánost választották meg Goldis örökébe. Pap aradi püspöki helynök és a Mangra-pártnak volt jelöltje.

A szász királyi család regénye

Lansanne, febr. 12. (Saját tudósítónk távirata.) Giron nyelvmester tegnap Montreaux-ból Wöelfling-gel Lujza hercegnő bátyjával ide érkezett s kérte a szanatorium igazgatóját, hogy meglátogathassa Lujza hercegnőt. E szanatorium igazgatója hivatkozva a házirendre és a hercegnő és közte létrejött megállapodásra, kijelentette, hogy sem most, sem a jövőben nem teljesítheti Giron irányu kérélmét.

Elitelt szocialista igazgató.

Budapest, febr. 12. (Saját tudósítónk távirata.) Orsházán és Gyomán országos képviselőnek jelölték Várkonyi Istvánt a híres szocialista népszónokot. Várkonyi mindkét helyen programbeszédet tartott, a melyben az államot egy vérszopó hiéna képeben testefte. A programbeszéd főbb pontjai a következők voltak: 1. Töröljék el az államot és hozassék be a népszövetség. 2. A nép válassza időről-időre az ítélő bírót, a kiknek ingyen kötelességük az igazságot szolgálni. De voltak még súlyosabb eszméi is a programbeszédnek, mely nyomtatásban is megjelent s a melyért osztályelleni izgatás miatt Várkonyi az esküdtbíró-ság elé került mint vádlott. Ma ítélték ügyében a budapesti esküdtbíró-ság s az osztály elleni izgatásban bűnösnek találván Várkonyit, 2 hónapi államfogházra és 200 korona pénzbüntetésre ítélte. Miután pedig a szocialista népszónok leánya Mariska is segített a kézirat *atsimitásában* vád alá helyezték őt is, de az esküdtbíró-ság felmentette.

A megvádolt törvényszéki bíró.

Budapest, febr. 12. (Saját tudósítónk távirata.) Sárkány Lajos dr. kir. törvényszéki vizsgálóbíró Soós Kálmán bíró ellen megvesztegetés büntetéseért elrendelte a vizsgálatot, egyúttal elrendelte Schwarz Ábrahám szabadon bocsátását.

Gyilkossággal vádoltügynök felmentése.

Székesfehérvár febr. 13. (Saját tudósítónk távirata.) A Bernáth Julia meggyilkolásával vádolt ügynök, Krausz Vilmos előtt ma hirdették ki az ítéletet, mely szerint az esküdtek nem vétkesnek mondották ki, mire a bíróság *fölmentette* Krauszt a vád alól és nyomban szabadlábra helyezték. Az ítélet jogerős.

Osztálysorsjáték.

Budapest, febr. 12. (Saját tudósítónk távirata.) Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő számokat sorsolták ki: 20000 koronát nyert: 40973. 5000 koronát nyertek: 99816 18344 87064. 2000 koronát nyert: 24840. 1000 koronát nyert: 83440. 500 koronát nyertek: 709 1157 6072 6199 6694 32362 39215 39228 60548 42119 60561 64283 66680 37897 69453 70050 76134 83517 92146 107692 109448.

Gabona tözsde.

Budapest, febr. 12. (Saját tudósítónk távirata.) Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyenge. Lanyha irányzat mellett 15,000 méter-mázsa került forgalomba 5 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonanevek közül olcsóbbak. Idő esős.

Buza áprilisra	7.49—50.
Rozs áprilisra	7.55—56.
Zab áprilisra	6.57—58.
Tengeri májusra	6.02—03.
Repce augusztusra	11.79—80.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

Iparostanoncok iskolamulasztásai.

Debrecen, febr. 13.

Az ipartestület megalakulása vagyis az 1899-ik év előtti óriási volt Debrecenben az iparos iskolai mulasztások száma, úgy hogy a tanonc tanideje elteltével 60, 80 kor. pénzbüntetést volt kénytelen az iparhatóságnál kifizetni, mert különben munkakönyvét nem kapta ki.

Az ipartestület megalakulásakor az iskolai mulasztások száma szintén emelkedett, a mi végre arra indította az ipartestületet, hogy tanoncait saját hatáskörében is felelőségre vonta. Százával idézte meg minden hónapban a mulasztó tanoncokat, mestereikkel együtt, kiderítette minden esetben a mulasztás igazi okát, s ehez képest alkalmazta a békéltető bizottsága útján a pénzbüntetéseket.

Ha az iskolai mulasztás gyakran ismétlődött, sőt a tanonc a havi mulasztási pénzbüntetések dacára is állandó mulasztó maradt, nem elégedett meg a pénzbüntetés kiszabásával, hanem ha a tanonc hibájából származott a mulasztás, tanidejét fokozatosan két héttől kezdve egész hat hónapig terjedő idővel meghosszabbította s ha ez sem volt célravezető, a tanonclajtsromból hivatalból törölte, azzal, hogy a város területén képesített iparágban, mint tanonc be nem

szerezhető; ha pedig a mester volt az oka a mulasztásoknak, ki tanoncait szándékosan nem engedte iskolába, a mulasztási pénzbüntetések megfizetésére a mester köteleztetett és ha a mester több izbeni figyelmeztetése sem vált be a mulasztások számának csökkentésére, az iskolai mulasztási pénzbüntetések megfizetésén felül a mester az 1884. XVII. t. c. 160 §-a értelmében a tanonctartás jogától a békéltető bizottság útján egy évre megfosztatott és tanoncai tőle elvették: úgy a tanonc kitörlése, mint a mester megbüntetése pedig a tanonciskolákban leendő kihirdetés és tudomásul vétel végett minden egyes esetben az iparos tanonciskolai igazgatósággal közöltetett.

És mi lett ezen szigorú eljárás eredménye? A mesterek megtanulták, hogy tanoncaik nem cselédek, hanem valóságos családtagok, kikről nekik úgy kell gondoskodniuk, mint a hogy a jó atya gondoskodik gyermekei jövőjéről, belátták, hogy tanoncaik iskolába járása éppen olyan fontos kellék a neveléshez, mint ipari ismereteik elsajátítása, a tanoncok viszont belátták, hogy az iskolában mind olyan szépet és nemeset tanulnak, melynek életükben bármikor hasznát vehetik, belátták hogy ha Debrecenben akarják tanoncidejüket kitölteni, okvetlen kell iskolába járniok, mert különben több társaikhoz hasonlóan a város területéről, mint tanoncok kitiltatnak és mindezen tapasztalat végeredménye az iskolai mulasztás számának nagy mértékű csökkenése lett.

Es a mint ezen örvendetes eredményt alig pár év alatt elérni sikerült, megvagyunk arról győződve, hogy városunkban néhány év eltölte után csak azok lesznek mint iskolai mulasztók kitüntetve, kik betegség, vagy igazolt távollamaradások miatt nem tehettek eleget iskolai kötelezettségüknek.

Ezen körülményből tehát mindenki láthatja, hogy az iparhatóság, ipartestület valamint a felettes hatóságok érdeklődése és lelkiismeretes munkássága mindmegannyi szükséges kellék a tanonctanítás sikeréhez és hogy a felettes hatóságok nemes célú ügybuzgó működésének feltétlen meg van a maga igazi gyümölcse.

Grünvald József.

IPARTESTÜLETI KÖZLEMÉNYEK.

A debreceni ipartestület e hónap 22-én megtartandó évi rendes gyűlésének egyik tárgya lesz a kilépett 12 előjárósági rendes és póttag megválasztása. A jelöléseket a közgyűlésre az illetékes szakosztályok ejtik meg. Eddigelé a kőműves és ácsszakosztály tartotta meg ez ügyben jelölő gyűlését, melyen a kőműves szakosztály, rendes előjárósági tagul Károlyi Sándor kőműves mestert, póttagul Fésős Lajos szintén kőműves mestert, — az ácsszakosztály pedig előjárósági rendes tagul Bisothka Gábor ács mestert, póttagul pedig ifj. Pető György ács mestert jelölte. — Ipartestület Nagyányán. Kézelebb alakult meg — mint értesülünk — Nagyányán az ipartestület. Az előjárósági szervezési munkálatok foganatosítása előtt tapasztalatokat akarván szerezni, arra kérte a központot, hogy jelölje ki azt az ipartestületet melynek működése kitünő és alkalmas arra, hogy az új testület berendezésének mintája legyen. A központ a debreceni kerülethez utasította a kérelmezőket. A nagyányai ipar-

testület előjáróságának három kiküldöttje most megtekintette a debreceni ipartestület helyiségeit, működését, mukabeosztálat s valósággal el voltak ragadtatva a tapasztaltak felett. A kiküldöttek jó tanácsokkal megrakodva, utaztak vissza Nagyváradra, hogy tapasztalataikat ott hon értékesíthessék. — **Ipartestületi évi jelentése.** A debreceni ipartestületnek mult évi működéséről és zárszámadásáról szóló, mint egy 100 oldalra terjedő évi jelentés már elhagyta a sajtót s az ipartestület ezuton is értesíti a képesített iparosokat, hogy az évi jelentés példányait a testület hivatalában a mainaptól kezdve a hivatalos órák alatt megszerezhetik.

Regénycsarnok.

ROBINSON BABELBEN.

Írta: Erdélyi Gyula.

(Folytatás.)

Hej, ha minden butés bánatot elfújhatnánk. Amde hiszen elfurom és visszajő. Ujra furom, megint visszajő. Hej ne fujd azt, a mi neméget. Ugy-e bár jó ez a Duminy?

— Nagyon jó . . .

— Soha ilyen jól nem esett ital, mint ma. Tudja Isten olyan furesán, érzem magam. Ez a találkozás meglepett. Nem voltam rá elkészülve. A váratlan mindig megdöbönt . . . Most érzem csak mit vesztettem. Higye el, nem érzékiség beszél belőlem. En megfigyeltem Bellát. Láttam, hogy ő is szenved. Atéreztem pillantását, nem volt abban szemrehányás csak bánat. Anyát kell adni leányomnak minden áron anyát. Itt van az is kit kiszemeltem. Egy koromhoz illő leány a ki szintén csalódott. Két hajótörött szövetsége. Majd később megmutatom.

Gyorsan és szaggatottan beszélt, de nem a pezsgő miatt, a helyzett izgatta.

Férjhez adom leányom is, de előbb megdöbölök én, ha előbb nőülök úgy van okom és mentségem. Félek a magánytól. Csak pár napja gyötör ez a félelem. Rettegek attól a gondolatától, hogy leányom előbb megy férjhez és én egyedül maradok. On azt mondja vele mehetek, vagy nálam maradhatnak. Ez nem lehet.

Ha boldog lenne, gyötörni fog az a feltevés, hogy én is lehettem volna, és ha boldogtalan, úgy ennek jobb ha távolról leszek tanuja. Megtörténhetik, hogy házasságom, nőmet is beleviszi a házasságba. Ő boldog lehet de én? Most menjünk be a terembe, telkeresem az én hajó töröttimet. Robinson urfi tiszteleg Robinson kisasszonyánál.

Névjegyet odaadta az étekgógnak, az beledugta a villába és mi bementünk a terembe. Már nem volt olyan üde zománca. Foszlányok heverték a földön. Az öltözékek egy kissé megvoltak viselve. Az elfogultság megszűnt.

Malvin az öreg urnővel beszélgetett Sellőy sebesen csapott át Robinson kisasszonyhoz. Sellőyné Kercesy Imre karján közeledett felém. Imre bemutatott. Észrevettem, hogy az asszonyföltékeny kíváncsisággal követi Sellőy lépteit. De csakhamar elfordította tekintetét és megszólalt:

Örülök, hogy a svájciak közül a harmadikat megismerhettem.

— Hogy érti ezt asszonyom.

— Nohát önök a három svájci, kik összeesküdtek.

— De nem rosza.

— Hátha . . .

— Ha azt hiszi nagysád, úgy téved. Mi barátok vagyunk. Érdeklődünk egy sebzett szívért.

— Es hiszik, hogy sebzett . . . kérdé oly halkán, mintha magával beszélt volna.

— Nagyon sebzett.

Hösszasan bámult maga elé. Összeráncolta homlokát, mint a ki nehéz álmából ébredt fel, azután oda nézett, a hol a bábeli Robinson az ő Robinson kisasszonyával beszélgetett és határozottan szólt:

— Nem hiszem.

(Folyt. köv.)

VÁROSI SZÍNHÁZ

Ma pénteken, február 13-án: (B) bérlet:

Az agglegények.

Vigjáték 5 felvonásban.

S Z E M É L Y E K :

Chavenay	Klenovics Gy.
Clemence, neje	Hahnel Aranka
Du Bourg	Nagy Dezső
Rebeka, neje	Jeszenszkyne
Troenes	Virágháty Lajos
Louise, neje	Menszáros M.
Antoinette, Chavenay huga	Csige Ilonka
Nanteya	Palágyi Lajos
Mortemer,)	Pataky Béla
Cleverages,) agglegények	Sebestyén G.
Veaucourtois,)	Krémer Jenő
Nina, rákászleány	Krémerne Lili

Holnap szombaton, február hó 14-én: (C)

SAN-TOY.

Khinai daljáték 3 felvonásban.

Egy cs. és kir. egyéves huszár önkéntes részére a csász. és kir. lovassági laktanya közelében március hó 10—15 től kezdve egy nagy szobából vagy két kis szobából álló tisztességes butorzzattal ellátott lehetőleg kiszolgálattal és külön bejárattal bíró száraz és világos hónapos lakás kerestetik. Ajánlatok a havibér megjelölésével e lapkiadó hivatalába kéretnek.

Dr. Borzsovay Jenő ügyvéd kétszobás, előszobás, gáz és vízvezetékes lakást keres májusra.

Nyaraló.

1068 ööl beültetett terület, igen szép modern lakás, nagy terasse, pincze külön, eselédház, konyha, borház, eladó.

Étekezhető: Hatvan-uteza 13. az emeleten.

Miért szenved? mikor önnek a biztos gyógygyógyulásra a legrégebbi sebeknél is kilátása van és majdnem mindig elkerülhetni a fájdalmas operációt vagy amputálást, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi centifolia-kenőcsét

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van a fájdalom enyhítésében pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs használata: a gyermek ágyasok mellbajainál, melkeményedésnél, vörhenynél, minden féle régi bajnál, nyílt sebeknél lábakon csontokon, sebeknél, sósosuz, dagadt lábaknál, sőt csontszunál is; ütött, szurt, lőtt, vágott és roncsolt sebeknél; az idegentestek kiválasztásánál, mint üveg és faszilánk, homokdara, tövis stb; mindenféle daganat, kinövés, karbunkulus, új képződmények, valamint ráknál körömméregnél, körömdaganatnál, hólyagnál, menéstől kisebbbet lábknál. Éget sebek minden nemét, fagyott testrészek, a betegek fekvéstől eredt sebeit, a nyakon támadt daganatot, vérdaganatot, fülbajt és a gyermekek sebesedését stb. stb. Szétküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében. 2 tégely csomagolással, postaköltséggel és szállító levéllel együtt 3 korona 50 fillér. Számtalan elismerő bizonyítvány eredetiben megtekinthető. Mindenkit óvok hamisítványok vételétől és kérem vigyáznai, hogy minden tényleg a cég „Orangyal-gyógyszertár Thierry (Adolf) Limited Pregrada, beégetv legyen.

THIERRI A. gyógyszerész

balzsama és centifolia-kenőcse.

E két gyógyszerében felülmulhatlan szer, sohasem romlik el ellenben minél régebbi lesz, annál értékesebb és hatásosabb, és sem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásukés segitenek, legalább az orvos megérkezéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorosán ajánlt hasonló, de hatástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb a pénz dobjuk ki hanem maradjunk csak e mellett a két régi elismert jó, olcsó, megbízható, amellet teljesen ártalmatlan, világírvi szernél, melyeknek minden családnál találhatónak kellene lenni. Ahol a fent ismertetett védjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és ezimezni.

Thierry (Adolf) Orangyal-gyógyszertára Pregrada
Rohitsch Sauerbrunn mellett.

Közp. raktár Budapesten; Török J. gyógyszerész Zágrábban; Mittebach S. gyógyszerész és Bécsben; Brady C gyógyszerész részénél.

Pályázati hirdetés.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az új istvántelki gépészeti berendezéséhez szükséges közlőművek, villamos ellenközlőművek, daruk, villamos erőátviteli és villamos világítási berendezések, különféle daruk, a vízmű, egy munkás fürdő berendezése, a fényszóró műhely gőzfűtési berendezése, műhelyi és irodai vaskályhák, gőzkazánok, különféle csővezetékek, a személykocsik gőzfűtési berendezéseinek kipróbálására szolgáló berendezés, légvezetékek, exhaustor berendezések (füst és gyalutorgács) végre pedig beton alapozási és kemence építési munkák létesítésére, illetve szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlattételre szükséges műszaki leírások és vázlatrajzok, valamint a különleges szállítási feltételek ezen hirdetés megjelenésének napjától kezdve az ajánlatok benyújtására alább kitűzött napig, naponta a hivatalos órák alatt (délelőtt 8 órától 2 óráig) a magy. kir. államvasutak E. II. gépészeti szakosztályánál (Andrássy-ut 75. sz. III. em. 17. ajtószám) betekintheők, illetőleg ajánlatot tenni szándékozók által a magy. kir. államvasutak nyomtatványtáránál (összesen 10, egyes csoportoként pedig 1 koronáért) beszerezhetők vagy kívánatra az ezekért járó díj előzetes beküldése mellett posta útján megküldetnek.

Az ajánlatok lepecsételve, ivenként egy koronás bélyeggel valamint „ajánlat a 15.557/903. számhoz” felirással ellátva, legkésőbbben **f. évi márczius hó 28-án déli 12 óráig**, a magy. kir. államvasutak gépészeti főosztályánál benyújtandók.

Az ajánlatban kitéendők:

1. **szállítandó tárgyak egységei** számokban és betűkben korona értékben és pedig műszaki leírásokban kitüntetett feltételekre való tekintettel.

2. **A megrendelés vételének napjától számítandó** szállítási határidő, mely alatt szállító az ajánlott tárgyakat a fentjelzett műhelybe szállítani, illetve ott üzemképes állapotban átadni, magát kötelezni.

A szállítási határidőnek be nem tartása esetén hetenként a szállítás értékének 1/2 %-nyi kötbér lesz fizetendő.

3. **A súly szerint fizetendő alkatrészek pontos súlyai.**

Az ajánlattevők által ajánlott és a máv. igazgatósága által elfogadott súlyokra nézve úgy fel, mint lefelé 5%-nál eltérés fog engedélyeztetni. Ezen megengedett határok között a kifizetés alapjául a tényleges súly vétetik számba.

Ot 5%-nál nagyobb eltérés esetén (ugy fel, mint lefelé) az illető tárgyak átvétele megtagadható. Ha azonban a máv. igazgatósága azok átvételét elhatározná, akkor az 5%-nál nagyobb súly-többlet nem fizethetik, az 5%-nál kisebb súlylyal szállított alkatrészeknél pedig a fizetés alapjául a tényleges súly vétetik számba.

4. **Az általánosan ajánlott tárgyak súlyai szintén kitéendők az ajánlatokban.**

Az ajánlatokban kitüntetett súlyokból 5%-nál nagyobb eltérések (ugy fel, mint lefelé) szállítók által igazolandók, illetőleg kimutatandók azon okok, melyeknél fogva az eltérések beállottak. Ezen okok alapjául a tárgyak átvétele vagy visszautasítás iránt a máv. igazgatósága dönt.

Súly többlet nem fizetendő, súly kevesebbet esetén pedig, midőn az a gép szilárdságára a máv. igazgatóságának egyoldali megítélése szerint káros befolyással lehet, jogában áll a máv. igazgatóságnak a gép átvételét megtagadni.

Oly esetben azonban, midőn a súly kevesebbet a magy. kir. államvasutak igazgatóságának egyoldali megítélése szerint a gép szilárdságára káros befolyással nem bír, és a gép átvétetik, a máv. igazgatósága az 5%-nál nagyobb súly hiányának megfelelő értékét, mely 100 kgrm-kint villamos motoroknál 40, szóval negyven egység gépeknél pedig 20, azaz husz koronában állapítatik meg, a szállító érdemességéből levonni jogosítva van.

5. **Az ajánlathoz csatolandók az ajánlott tárgyak oly részletesen kidolgozott rajzai**, hogy azokból az egyes szerkezetek pontosan megíthetők legyenek. Az ajánlatokkal beterjesztett rajzok ajánlattevőnek vissza nem fognak adni. A máv. igazgatósága által kiadott rajzok azonban nem csatolandók az ajánlathoz.

A hazai szállítóknak nézve kikötjük, hogy azok a megrendelendő tárgyakat saját gyárukban tartoznak gyártani. Más hazai gyárak igénybe vétele csak a magy. kir. államvasutak igazgatóságának előzetesen kikért engedélye mellett van megengedve. Ha szállítók ezen kötelezettségnek meg nem felelnének, az esetben a 75440/92 sz. különleges feltételek 22. §-ának idevonatkozó határozásai fognak alkalmaztatni a szállítók minden körülmények közt kötelesek a nem hazai gyárból szállított gépek és alkatrészek szerződés szerinti árának 20%-át, szóval husz százalékát bírság képen fizetni és ezenfelül jogában áll a máv. igazgatóságának saját választása szerint vagy a szerződés teljesítését vagy a kár megtérítését követelni és a szállítás tárgyát képező gépek és alkatrészek szállító terhére és veszélyre másuttáron beszerezni.

A szállítással az ajánlott tárgyak összes részletrajzai másolatban lesznek a magy. kir. államvasutak igazgatóságának minden külön díj fizetése nélkül átadandók. Alapozási igénylő gépekről és készülékekről az alapozási rajzok oly időben lesznek a máv. igazgatóságának átadandók, hogy az utóbbi igazgatóság az alapozások létesítése iránt még a gépek beszállítása előtt intézkedhessék.

Bánatpénz fejében az ajánlott összegek 5%-a, vagy készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban az ajánlatok fentjelzett benyújtási határideje előtt naponta déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál letéendő, megjegyezvén, hogy az értékpapírok a budapesti, illetve bécsi tőzsdén legutóbbi jegyzett, 14 nappal nem régebb utolsó árfolyam szerinti értékben számítatnak. De a névérték felül nem fogadtatnak el. A bánatpénz letételéről kiállított letéti jegyek az ajánlatokhoz nem csatolandók.

Az ajánlatok érdemleges elintézés után két hét alatt az el nem fogadott ajánlattevők bánatpénze visszaadni fog. a szállítással megbízott ajánlattevő bánatpénze pedig a megrendelés kézbesítési napjától számított 8 nap alatt a kereseti összeg 10 %-ára lesz kiegészítendő és biztosíték címén fog visszatartatni.

A nyugati műhely szertárába szállítandó gépek azok beszállítása után, az új istvántelki főműhelyben üzemképes állapotban átadandó berendezések pedig azoknak a rendelkezési helyén való felszereltetése, üzemképes állapotba való helyezése és jó eredménnyel megejtett kipróbáltatása után ideiglenesen fognak átvétetni és az azok után kijáró kereseti összeg a magy. kir. postakarékpénztár cheque- és clearing forgalmán útján fog kiegyenlítettetni.

A kifizetendő kereseti összegből egy per mille a máv. nyujdíjra nem jogosított alkalmazottjai külön segély alapja javára le fog vonatni és visszatartatni.

Az ügylettel járó bélyegilleték kötelesegeket szállító viseli; az illeték az 1881. évi XXVI. t. cikk 10. §-a szerint az illetéki díjgyűzők 9. tételének jegyzéke értelmében akként rovardó le, hogy szállító által kiállított nyugta nem csak nyugtatványi bélyegilleték címén a II. fokozat szerint járó bélyegekkal látandó

el, hanem arra még külön a szerződés után a III. fokozat szerint járó illeték fejében az utalványozott összegnek megfelelő értékű bélyegyek is ragasztandók.

Szállító a szállított gépek és berendezések szerkezetének helyességéért és teljes megbízhatóságukért, a kifogástalan kivitelezésért valamint a felhasznált anyagok jó minőségéért az üzembe vétel napjától számítandó egy évi jótállást tartozik elvállalni.

A biztosítéki összeg a jótállás letéte után fog visszafizetetni, mindenkor annyiban, amennyiben szállító a jótállási kötelezettségét feldöntve nem tekintethető.

Szállító beleegyezni tartozik abban, hogy a máv. igazgatósága a megrendelt gépek és berendezések gyártását szállító gyárában saját közgei által ellenőriztethesse. A szállító által magy. kir. államvasutaktól előzetes nekikérendő engedély alapján megbízott más hazai gyárak a tárgyak és anyagok megvizsgálása és ellenőrzése tekintetében ugyanazon szempont alá esnek, mint szállító saját gyára.

A megrendelés alkalmával kikötjük fogjuk, hogy a gépek és berendezések gyártásához szükséges szénnek, úgy mint fűtő szén, kovács szén és pírshén, amennyiben az ellen gyártásmű szempontról, vagy a szénbeszerzési árak tekintetéből nehézség nem forog fenn, kizárólag magyar szén-bányáknál szereztesse be.

Tovább ki fogjuk kötni, hogy a gépek és berendezések készítéséhez hazai anyagok felhasználása a máv. igazgatósága előzőleg kikérendő engedélye alapján csak az esetben lesz megengedve, ha ezen anyagok belföldön nem gyártatnak illetve kellő időben nem gyártatnak oly mennyiségben, mint a milyenre szállítónak a gépek és berendezések szállítási határidejére való tekintetből szüksége van.

Az anyagok beszerzési forrásai ennélfogva a magy. kir. államvasutak gépészeti főosztályának jóváhagyás végett előzőleg bejelentendők lesznek és kikötjük fogjuk, hogy az engedélyezett beszerzési forrásokból való származású vagy a máv. igazgatósága, mint az e részben külön megbízással bíró ipar felügyelők is ellenőrizni fogják, illetve ellenőrizni jogosítvák.

Szállító köteles lesz a belföldi kereskedőktől vásárolt cikkeknél a kereskedő számláján az illető kereskedő által megjelölni azon gyár vagy ipartelep nevét és ipartelep helyét, honnan a cikk való és a máv. igazgatósága, illetve az ipar felügyelők ellenőrzésének magát ily esetekben is alávetni.

Per esetére egyetértőleg megállapítatik, hogy a jelen pályázati hirdetés alapján eszközöndő megrendelésekből eredő mindazon perekben, a melyet a magy. kir. államvasutak igazgatósága mint felperes folyamatba tenne, aláveti magát szállító a magy. kir. államvasutak tetszése szabadon választandó akár a somnás, akár a rendes bíróság illetékességének és eljárásnak.

Ellenben azon perek, a melyekben a magy. kir. államvasutak mint alperes jelentkeznek, esakis a magy. kir. államvasutak igazgatóságnak székhelye szerinti illetékes bíróság előtt az ügy természetének megfelelő eljárás szerint döntendők el.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága fenntartja magának azt a jogot, hogy tekintet nélkül az ajánlott árakra, ajánlattevőket az általuk ajánlott összes gépek és berendezések, vagy csak azok egy részének szállításával bizhassa meg, vagy ajánlatot nem tett más céget a szállítással megbizhasson és a szállítástól egészen eltekinthessen.

Ajánlattevő ajánlatával annak benyújtásától számítva 3 hónapig kötelezettségben marad.

Budapest, 1903. évi január hóban.

Magy. kir. államvasutak.

(Utányomás nem díjazatik.)